

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

månader efter denna kundgörelse annåla de
 samma, så wida hon skal blifwa för god erkän-
 ning öfwad man, til at förestå något Lands-
 här på orten; kan personen mundteligen namn-
 gifwas, som en dylik syster, antingen som In-
 spectör, eller Arrendator, är hägad at emottaga
 Den som wet sig hafwa något at fodra, ut-
 afledne Byggmästaren Reisens sterbhus, gifwa
 det med aldrasförsta wid handen; öfwenledet
 tåckas de, som hafwa någre skrifwar, och an-
 nan redskap, i pant eller til låns, ofördröglig-
 gen gifwa sådant uti sterbhuset tillkänna; em-
 dan bo-uptekningen med aldrasförsta kommer at
 företagas.

På store Lands-wägen upwid Skräppe, af
 förleden Onsdag funnen en swart sammets kapp
 med felb, hwilken återfås, sedan rätt ägaren
 sig annålt antingen hos mig, eller hos Handels-
 mannen, Herr Peter Granberg.

Sadelmakaren Jock ästundar en två- eller fyr-
 sittig wagnborg, ägare sjelf af underrede därtill
 öfwensom af flere wagnar, chaisar och annan
 äkerredskap.

En Dräng hos Trögårdsmästaren Simson
 har i gödselen, som är förd utur Staden, hie-
 tat en silfwer-sked, som wäger 3 til 4 lod, och
 kan af rätt ägaren återfås, på förenämde ställe

Rättelser.

I förra weckobladet s. 50 r. 7 står $\frac{1}{2}$, läs
 tillädes r. 32 står kunna, läs kunnat.

* * *

Göteborgska Magasinet.

Lördagen, den 27 Februarii 1762.

Min Herre,

Landt-hushållningen är et ämne, på hwilket
 aldrig användes för mycken tid, eller göres
 för dyg kostnad. Rön och försök äfwa tid, ef-
 tertänke, tålmod och laggränhet, men alstra
 förfarenhet; och denna betalar omfider rikeligen
 mödan. En tilltaggen Landtman, som sparar
 inret för at förbättra, hwad som tarfwar rät-
 telse och ändring, eller som gör nya uptäkter,
 är ju mycken heder wärd: helst han riktar sig
 sjelf igenom en önskelig frukt af sit arbete, och
 gagnar således både sit fädernesland och sine
 medborgare. I Sverige har man, uti sednare
 tider, ej mindre än annorstädes, börjat anse
 äkerbruket med andra ögon, än tillföre. Man
 har lärt at känna jorden, och sedt in i den otä-
 lliga båttnad, som des rätta wärd och skötsel af
 sig kastar. Hon har stådt ut sina prof, icke
 flydt undan arbetarens händer, lemnat sig sjelf
 under kostsamma försök i underpant, och omfi-
 der gifwet glada wedermålen, at hon bär öf-
 wer

werfödd i sit föte. Det är ock wist, at Swerige har et godt stycke jord at upodla, bruka och förbättra; där är utrymme nog för åkermän, at anställa försök, och nedlägga både lårospan och måsterstycken, samt omsider öfwerlemna hwar andre någon uträkning uppå rikedom och förnögenhet. Men skal denna winnas, är angeläget, at icke lemna åkerbruket, detta såkra grundsfästet til et Rikes wäl, utur ögnastigte, mindre förägrta en handtering, hwilken gifwer södan utur första handen. Frankerike beklagar sig sjelf i denna omständigheten, och bekänner sin efterlåtenhet af en skyldighet, som jorden här tiller som fodrar; en jord, hwilken naturen tyckes beredt, at bära wälsignelse til dem, som icke wänt föda hånne. Omsider har detta Rike genom sina behof blifwit påmint om sin försumelse, och man har beslutet, at uprycka med roten alla de hinder, som legat hittills åkerbruket i wägen. Det skulle kan hånda ingen föreställa sig, at Frankerike, i des närwarande öfwenlyliga omständigheter, hade tid at lemna sin omsorg at en så fredlig handtering, och som icke wäl trifwes i en tid, då mordanden härjar land och Riken. Man tror skäligen, at plog-bilen och swårdets 2 så olika järn, af en och samma hand ej skulle wäl kunna födas. Men det hånder, at den förre måste underföddja det sednare. Nöden är en stor läromästare, som skaffar nog at systa. Sedan penningen, igenom et långt och mattande krig börjat blifwa sålsynt, och källorne til guld-floden uttorkade, har man blifwit nödsad

kad

kad, at tänka på utwägar, för at skaffa bot emot denna skaden. Myntet är lik som själ en i en Rikes kross, och en amma til alla rörelser; men, om jag ej bedrar mig, i Frankerike alramest. Ingen kroona har gjort eller gör med penningar större underverk: icke des mindre är ömkeligt, at Frankerike i krigs-tider, som förhjudes, är i större behof af penningar, än något annat Rike, och jag tillägger, aldeles olyckeligt utom en wäl försedd kassa. Lyckan har i det kriget, som ännu brinner, icke waret de Franka wapnen så gynnsam, som man önskat. Otaliga penningesummor hafwa blifwit utöste. Man har nödigt, at ännu bibehålla fiendteligheten emot en granne, som dageligen wäxer i styrta, rikedom och anseende. Frankerike är dock med alt detta lyckligt, at i närwarande tid äga en stats-slug, försigtig och waksam Ministere, som med en outtröttelig nit för det almåna bästa, uptänker och verkställer nyttiga förfatningar, til at uphjelpa det almånas lutande omständigheter. Frankerike är lyckligt under en Ludwik, som hedrar med sit bisfall en hopy nyttiga och wisa förslag, hwilka således icke sakna skyndsamt verkställighet. Widen under krigs-butret, och de betydande omsorger, som det utkräfwet, göra Konungens höge Ambetsmän sin Herre förestälningar om åker-sälskap öfwer hela Riket.

Det är besynnerligen Herr Bertin, Minister wid inrikes ärenderna, som åkerförförelsen har at tacka för sin upkomst. Åker-Societeterna billigades af Monarken, och bleswo strax inrättade

i Paris, Tours, Mans och Angers, Bourges, Niom, Lion, Orleans, Limoges, Soissons &c. Dessa Kongelige Societeter äro de mest uplyste och wälfrågda ste mån af alla tre ständer i Frankrike. En längesedan i Bretagne uprättad Åker-Societet har säkerligen waret mönster til dessa nya, liksom man äfwen haft i ögnafaste de utländska, besynnerligen de Engelska, som haft en så lyckelig framgång. Hans Majestet har gifwet dessa Patriotiska sällskap namn af Societés royales d'agriculture, hwarföre äfwen utan twiswel åkerbruket lärer blifwa deras förnämsta ögnamärke; men de skola därjämte sysselsätta sig med, at uprätta medel til handels och fria konstens upkomst: en sak, som förmenas icke heller vara på sin fördelagtigaste fot. Samtelige sällskapen skola breswärla sig imellan, om de uplåter, som göras: deras anmärkingar skola ärgifwas samfalte i dagssuset til almännare bruk, och Societeterne öfwer hela Riket skola allenast anses som en enda, hwilken arbetar til et och samma ändamål. Det almännare wäntar med längtan af dessa sambällen en hushållningsbok i Landt-hushållningen, handels-wetenskapen, och om konsterna.

Utom det at de förfarnaste och stickefogaste mån i Riket på det utmärktaste sätt sysselsätta sig at rikta fäderneslandet, ser man äfwen ofrönlige Oeconomiska skrifter utkomma från enskilda händelser. Det är obeskrifweligt, hwad intrycet och upmuntran de nämnda Societeterne göra. Hwar och en wil vara hushållare, och alle wilja w

ra nyttige Borgare. Efter jag wistas i et ämne, som äfwen är angenämt i Sverige, wil jag underrätta min Herre om et annat sällskap, nyligen här uprättat, som är aldeles affskilt ifrån de nämnda Societeterna, men som beslutet at på samma sätt göra Riket nytta. Det kallar sig Societé d'Agriculteurs, de Commerçans & d'Artistes, och har föresatt sig, at utreda tre wigtiga ämnen, åkerbruket, handeln och Konsterna; på det sättet, at de wilja samla ihop alla utkomna skrifter i dessa tre wetenskaper, därutur utdraga det nyttigaste, ledsagat med egna anmärkingar, och så öfwerlemnad til almännare beten. Det är af detta sällskap, som wi redan hafwe det periodiska werket under titul af L'agronomie & l'industrie, ou les Principes de l'Agriculture, du Commerce et des Arts reduits en pratique. En Prospectus, som redan utkommet i Julii månad år 1761, utstakar widden af det nämnda arbetet. Det skal innehålla alla både Theoretiska och Practiska grunder af åker-afödseln, handeln och konsterna, och auctorerne ärna bringa alla sålra kundskaper, som man kan äga i dessa tre ämnen, uti form af systeme, eller til en lära, som skal stödjia sig på omkulstödliga grunder. De wilja tydeligen wisa åkermannen, handelsmannen och konstnären, enligt andras rön och uplåter, de fördelar, som äro at wänta af en bättre practis, än den som blifwet hittills i agt tagen, och huru angeläget det är, at öfwerwinna fördomar och or

Festlöshet: ty det är wist, at,, åker-brukaren och
 ,,konstnären hafwa. hittills ansedt sina arbeten
 ,,sådane, at de mera ankommo på armen, än på
 ,,hufvudet, och när Köpmannen kommet wäl
 ,,ut med en företagen handel, i hwilken han af
 ,,wentyrat mycket penningar, har han tillskrifwet
 ,,et lyckeligt öde och en slump all hedren. Där
 ,,före har ock Landtmannen icke drifwet sit ar
 ,,bete högre, än til sit nödwändig behof, Hans
 ,,dlaren har ej utwidgat sin handel, såsom han
 ,,kunnat, och Konstnären har endast arbetat för
 ,,at kunna lefwa. Ringa håg, drift och tilltagshet
 ,,har följt alle samman i deras handteringar.
 Det äro sådane hinder, som auctororerne wisja
 rödja utur wägen, och ändteligen wisja den ge
 naste kofan, som desse, et Rikes nyttige Bor
 gare, hafwa at följa, för at winna rikedom,
 hwarmed det almännas wäl är ossiljagteligen
 förknippat.

(Fortsättning härnäst.)

Hwad nytt i Staden?

Korta Stads-nyheter.

I denna wecka äro inga Byslar sålde. Cour
 sen, som i flera år likasom yrat, wäntar för
 modeligen en hellsosam Crisis wid instundande
 fasting; och af järnprisen, som blifwa kanske be
 niga nog, beror mer än mycket. Jefte

Jefte heller äro några Skepput- eller ingång
 ne i desse dagar: korteligen, rörelsen är liten,
 och nytt i Staden intet.

Små Kyrko-tidningar.

Kyrkoherden i Sotenäs uti Bohus-Län, Herr
 Otto Bruhn, är den 5 dennes med döden afgån
 gen.

Comministrarne i Morlanda och Tegneby,
 Herrar Lars Ström och Arfwed Gren, undergin
 go, til Consistorii fullkomliga nöge, sin Pastoral
 Examen, den 22 dennes.

I dag före middagen hålles en Disputations
 Act uti Gymnasio af Rector Schold i Kongs
 backa, Herr Magister Paul Förnebohm.

I Swenska Församlingen äro ifrån den 18
 til den 25 dennes födde 1 Gosse, och 2 Flicko
 barn: Wigde Tunbindaren Petter Borgström
 och Enkan, Madame Margaretha Edgren, Bok
 hållaren Petter Lagergren och Jungfru Sophia
 Charlotta Straub: Död Klamparens, Hans
 Lundquists, Hustru Catharina Dlofsdotter af
 bröst-feber.

I Kronhus = Församlingen födde 4 barn:
 Wigde Handtlångaren, Lars Halberg och An
 nika Holm: Döde 2 barn af slag.

Råmiffelse mot Pluctoren til et Afwentyr.*

Thurot nämnes werldens under,

Britters sasa och hwad mer!

Stark hyperbole, jag ber,

Öfwer litet braf och och dunder.

* Se Rott i Staden N:o 7 f. 55 innewarande år. Hon

Han war hjetle, det är nog,
 Eliot, en utaf de Britter,
 Gjorde denna åra bitter,
 Då han wann, och Thurot dog.

Kundgörelser.

Försälgningen af vår framledne Biskops
 Herr Doctor Wallins, utvalde böcker, tager
 sin början den 6 Martii på Auktions-Kammars-
 ren i Upsala. Trykte cataloguer kunna af lärda
 werlden härstädes afhentas, där dessa kundgö-
 relser inlöpa.

En fyrstiftig wagn uti bästa tilstånd är til salu
 och kan beses hos Herr Olof Pettersson wid ny-
 port: om priset gifwer Herr Joh. Hinr. Olisch
 underrättelse.

Swänne på Spannemålegatan belägne tom-
 ter, hwaraf den ena är hörn-tomt, och den an-
 dra därmed sammanhängande, bägge wid östra
 hamnen, äro til salu: närmare besked om
 priset fås af ägarinnan, Madame Anna Greta
 Österborg.

På Auktions-Kammaren kommer den 9 Martii
 et parti St. Ubes salt igenom offentlig auktion
 at försäljas, hwaraf prof hos Herr Joh. Hinr.
 Olisch upwises.

Hos Herr Wittau finnas, mot billigaste pris
 goda färsta Berg-ostron, i går ankomne, och sål-
 jas dels uti tran, dels hundradestals.

På Rämpes-bryggan bles af Olof Melin, bo-
 ende på Tegelbruket, sidstleden Onsdag uptaget
 et silfwer knäspanne, som ägaren kan igenfå
 när maken upwises.

* * * * *

Göteborgska Magasinet.

Lördagen, den 6 Martii 1762.

Fortsättning af Brevvet N:o 9.

Auktorene til förenämnde bok läfwa hwar är
 6 Doll. in 8:vo, hwar och en ungefärligen af
 320blad, tils hela arbetet blifwer fullkomnat.
 Hwar volume skal delas i 4 delar, af hwilka
 1) skal innehålla grunder och reglor til åker-bru-
 ket, 2) skal hafwa handlen til ögnamärke, 3) kon-
 sterne, 4) skal innefatta en alinön samling af
 flera in- och utländska Societeters anmärknin-
 gar, bruk grundade på olika försarenhet, förslag
 och anläggningar, som alla hafwa sit affeende på
 de tre föregående delarne.

Jag har sedt 2 stycken, af hwilka det förre
 är allenast en början til den delen, som skal han-
 dla om åkerbruket. Werket prunkar med et skönt
 och lysande företal; i hwilket denna wetenskaps-
 pens oumbärlighet, nytta, beskaffenhet och
 öden i flera åldrar med en prydelig pennna be-
 skrifwas. Jag gifwer mig med nöje den mö-
 dan, at därutur lemna et kort utdrag, så wäl
 som et litet begrep om innehållet af de omför-
 mälta stycken. R Åker.